

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
1 september 2022 (mondelinge uitspraak 29 augustus 2022)

Zitting: 29 augustus 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in De Brink op het terrein van ...
De mondelinge behandeling heeft via beeld -en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2022 – 061

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klager is het niet eens met de insluiting in de extra beveiligde kamer (EBK) direct na de opname met een crisismaatregel
2. Klager is het niet eens met de verplichte medicatie.
3. Klager is het niet eens met de opname op de gesloten afdeling.
4. Klager is het niet eens met de insluiting in de EBK gedurende acht dagen.
5. Klager vindt de bejegening niet goed. Er worden kleinerende opmerkingen en opmerkingen over zijn afkomst gemaakt.

Klager wil een schadevergoeding voor al deze punten.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 19 augustus 2022 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 23 augustus 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Klager heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 23 augustus 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 29 augustus 2022.
- De commissie heeft voor de zitting geen schriftelijke reactie op de klachtmelding ontvangen.
- Op 29 augustus 2022 heeft de commissie een toelichting op de klacht van de pvp ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 29 augustus 2022 plaatsgevonden.
- De beslissing, zie punt 7, is aan klager, aangeklaagde en de pvp meegedeeld op 29 augustus 2022 (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klager heeft bij zijn klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de uitvoering van de beslissing tot het toedienen van medicatie in het kader van het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

Het schorsingsverzoek is ter kennis gebracht van de vervangend voorzitter van de commissie, mw. mr. drs. A.M.M. van Breugel. Tevens is het schorsingsverzoek ter kennis gebracht van de geneesheer - directeur dhr. drs. B. met het verzoek advies uit te brengen aan de voorzitter van de klachtencommissie.

Dhr. B. heeft de voorzitter geadviseerd om het schorsingsverzoek niet te honoreren. Ondanks gebruik van (gedwongen) medicatie is de situatie nog regelmatig zeer gespannen en is ook recent nog een insluiting in EBK noodzakelijk geweest om veiligheid te waarborgen. Zonder medicatie is de kans te groot dat de dreiging en agressie weer toe zullen nemen zodat de veiligheid van medepatiënten en personeel in het geding kan komen. Schorsing zou de veiligheid ernstig in het geding kunnen brengen.

Van dit advies kennisgenomen hebbend, heeft de voorzitter de beslissing genomen het schorsingsverzoek af te wijzen.

De beslissing van de voorzitter is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op Hij heeft een blanco psychiatrische voorgeschiedenis. Klager is op 24 juli 2022 opgenomen met een crisismaatregel in verband met een manisch psychotisch toestandsbeeld met manifforme grootheidswanen, mogelijk geluxeed door middelengebruik, een relatiebreuk en slaapdeprivatie.

Op 24 juli 2022 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie, het insluiten en het beperken van de bewegingsvrijheid, zijn toegewezen.

Op 24 juli 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en op 24 juli 2022 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 24 juli 2022 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel en wordt klager namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 24 juli 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: insluiten, beperking van de bewegingsvrijheid, opname in de accommodatie en het toedienen van medicatie vanwege een psychotische stoornis. Ernstig nadeel bestaat uit fysiek en verbaal dreigend gedrag richting omgeving en verpleegkundigen. Het dreigende en onvoorspelbare gedrag maakt insluiting in de EBK noodzakelijk om zorg veilig te kunnen

verlenen. Klager is niet in staat tot een redelijke waardering van zijn belangen aangaande zijn psychiatrische behandeling en veiligheid. Er is geen sprake van vrijwilligheid.

Op 27 juli 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel toegewezen tot en met 17 augustus 2022, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het insluiten, het beperken van de bewegingsvrijheid, het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie zijn toegewezen. Er is een kennisgeving mondelinge uitspraak ontvangen.

Op 27 juli 2022 en 10 augustus 2022 worden de beslissingsbrieven overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en wordt klager namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 27 juli 2022 en 10 augustus 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: insluiten, beperking van de bewegingsvrijheid, opname in de accommodatie en het toedienen van medicatie vanwege een psychotische stoornis. Ernstig nadeel bestaat uit verbale agressie, bedreigingen met de dood en agressie naar materiaal. Dreigende agressie naar personeel is van dien aard dat er een zeer onveilige situatie ontstaat. Om fysieke agressie naar anderen te voorkomen wordt klager in de EBK verpleegd. Klager is niet in staat tot een redelijke waardering van zijn belangen aangaande zijn psychiatrische behandeling en veiligheid. Er is geen sprake van vrijwilligheid.

Op 16 augustus 2022 ontvangt klager de informatiebrief over de voorbereiding van de zorgmachtiging.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter hoorzitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat antwoordt hij dat het wel gaat en dat hij zijn best probeert te doen. Hij zegt bereid te zijn om medicatie te slikken en zich goed te gedragen. Klager wil zo snel mogelijk weg uit de kliniek. Klager zegt dat hij om verlof heeft gevraagd om voor een intakegesprek naar school te kunnen gaan, maar hiervoor geen toestemming heeft gekregen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij op 24 juli 2022 via de politie in de kliniek is gekomen. Hij vertelt dat hij door de politie werd aangehouden voor het beledigen van een ambtenaar in functie en vervolgens in een dronkenmanscel terecht is gekomen. Dit was volgens klager de verkeerde cel, waar hij geen eten en drinken kreeg. Daarna werd hij naar de kliniek overgebracht en direct naar de EBK gebracht. Dit alles leidde bij klager tot woede, onstemdheid, boosheid en verdriet. Klager vindt het niet terecht dat hij voor het beledigen van een ambtenaar in functie in ... is terechtgekomen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij de gedwongen medicatie niet weigert en de klacht hierover heeft ingediend als protest. Hij is van mening dat het een omgekeerde wereld is.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij op 9 augustus 2022 gedurende zijn verlof is opgepakt door de politie. Hij was gewoon bij zijn moeder, maar zijn ex- vriendin had hem gezien en heeft het alarmnummer 112 gebeld.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij op 10 augustus 2022 opnieuw in de EBK is gebracht omdat hij te laat terugkwam van verlof. Hij zegt dat Marokkanen tijdens zijn verlof in Lelystad stoeptegels naar hem hebben gegooid en hem op zijn knie hebben geslagen. De politie heeft hem naar de kliniek gebracht. Klager zegt dat hij toen medicatie weigerde en in conflict kwam met de coördinator. Hij heeft lelijke woorden tegen de coördinator gezegd. Vervolgens is er met twaalf man en met behulp van twee politieagenten medicatie in zijn bil gespoten, wat klager onnodig vindt omdat hij medicatie oraal neemt en dit niet nodig is geweest. Klager is bijna een week in de EBK verbleven. Hij zegt een soort stressstoornis, een trauma aan de EBK heeft overgehouden.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij aangeklaagde telkens spreken hoort over insluiten en hem niet hoort over zijn gedrag. Het gaat om moment opnames en daar maakt hij een manische psychose van. Klager is benieuwd naar zijn toekomst. Hij heeft geen inkomen en door de opname komt er geen geld en kennis binnen. Klager wil een gesprek met zijn behandelaar over zijn toekomst.

Gevraagd naar de bejegening antwoordt klager dat op de stoep behandelaren en begeleiders leuk probeerden te doen door bepaalde denigrerende opmerkingen te maken.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij bereid is vrijwillig medicatie, ook in depot, te nemen zodat hij toekomst heeft. Hij vindt dat er niet naar hem wordt geluisterd en dat hij aan het lijntje wordt gehouden in de instelling.

Op de vraag of de pvp nog iets wil toevoegen, antwoordt zij dat een gesloten setting voor klager te ingrijpend is en dat hij naar een open setting wil. Klager is pas 19 jaar en wat er gebeurt is veel te heftig voor hem. In de thuissituatie ligt bovendien zijn oma op sterven. Er speelt zoveel voor klager op dit moment. Voor het overige verwijst zij naar haar toelichting. De pvp vraagt of de diagnose nog hetzelfde is.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Aangeklaagde merkt op dat hij, in verband met vakantie en het feit dat klager hem pas afgelopen vrijdag toestemming heeft gegeven voor inzage in zijn dossier, geen gelegenheid heeft gehad om een schriftelijke reactie te geven.

Gevraagd of het manisch psychotisch beeld door het middelengebruik van klager zou kunnen zijn gekomen antwoordt aangeklaagde dat dit overwogen is en dat is besloten om een aantal dagen na de opname de medicatie te stoppen en het toestandbeeld te observeren. Klager heeft verlof gekregen om naar zijn oma te gaan. Hij is daarna ongeoorloofd afwezig geweest en onder politiebegeleiding teruggebracht, waarbij een dysfoor manisch beeld wordt gezien met zeer dreigende uitspraken, als onderdeel van vermoedelijk een stemmingsstoornis naast middelengebruik. Er is naar het oordeel van aangeklaagde geen twijfel over een psychose. Als klager op 10 augustus 2022 terugkomt in de kliniek is er sprake van een te dreigende situatie en

is klager behoorlijk dreigend. Gezien de veiligheid is het niet verantwoord om klager op de afdeling te laten en wordt hij in de EBK geplaatst. Klager heeft hierover volgens aangeklaagde een heel andere beleving. Ook medicatie (Abilify) wordt verplicht aangezegd, de lorazepam neemt klager vrijwillig.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat vrijheden, zoals de vrijheid om naar school te gaan, mogelijk zijn als er sprake is van veiligheid en verantwoordelijkheid. Aangeklaagde stelt dat hij nog niet met klager heeft gesproken over zijn toekomst, maar dat hij vandaag of morgen een gesprek met hem zal hebben om de voorwaarden waaraan moet worden voldaan met hem te bespreken.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat er vanuit de verpleging geen sprake is van agressie richting klager of andere vormen van niet respectvol gedrag.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat hij niet somber is over de toekomst van klager en dat langdurige medicatie in de vorm van tabletten, als dit lukt bij klager, een mogelijkheid is. Aangeklaagde geeft aan dat hij openstaat voor een gesprek met klager over de heftige ervaringen die klager heeft ervaren van de EBK. Die ruimte is er volgens aangeklaagde, dus als klager daar behoefte aan heeft, staat hij hiervoor open. Aangeklaagde zegt dat klager door de medicatie nu een rustig gesprek kan voeren.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de inhoud van de klachtmelding en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester verleende crisismaatregel en de door de rechtbank toegewezen machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie stelt vast dat de burgemeester een crisismaatregel heeft genomen en de rechtbank een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel heeft verleend en dat de burgemeester en rechtbank in haar beschikkingen kennelijk tot de overtuiging zijn gekomen dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klager bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 24 juli 2022, 27 juli 2022 en 10 augustus 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op onder meer op 24 juli 2022, 27 juli 2022 en 10 augustus 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft op onder meer op 24 juli 2022, 27 juli 2022 en 10 augustus 2022 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 24 juli 2022, 27 juli 2022 en 10 augustus 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem op 24 juli 2022, 27 juli 2022 en 10 augustus 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 24 juli 2022, 27 juli 2022 en 10 augustus 2022 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klager heeft hier tegenovergesteld dat bij hem geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat hij niet ziek is. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een psychische stoornis zoals bedoeld in de Wvvgz.

De commissie stelt vast dat de rechtbank op 27 juli 2022 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel heeft verleend en dat de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klager bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klager ter zitting geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twijfelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art.7:1 Wvvgz.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de opname en het insluiten in de EBK, effectieve medicatie en beperking van de bewegingsvrijheid een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig

nadeel. Klager is opgenomen vanwege een dysfor manisch beeld, mogelijk geluxeerd door gebruik van lachgas en cannabis. Klager is agressief naar personen en materiaal. Er is sprake van maniforme grootheidswanen.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

Ten aanzien van klachtonderdeel 1, 2, 3 en 4.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot verplichte zorg (de gedwongen opname, de insluitingen in de EBK en het toedienen van medicatie) voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart klachtonderdelen 1.,2., 3. en 4. voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegron**d.

Ten aanzien van klachtonderdeel 5.

De commissie acht door wat op de zitting door klager naar voren is gebracht onvoldoende aannemelijk is gemaakt dat aangeklaagde tekortgeschoten is in de uitvoering van de zorg en dat de klacht over de bejegening niet kan leiden tot verwijten die aangeklaagde kan worden aangerekend. De commissie oordeelt op grond van het vorenstaande deze klacht **ongegron**d.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1. **ongegron**d

Klachtonderdeel 2. **ongegron**d

Klachtonderdeel 3. **ongegron**d

Klachtonderdeel 4. **ongegron**d

Klachtonderdeel 5. **ongegron**d

De commissie ziet, nu de klachten ongegrond zijn verklaard, **geen aanleiding om een schadevergoeding toe te kennen.**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. drs. A.M.M. van Breugel, voorzitter,

Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,

Mw. M.P. Bom - Bos, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvrgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.